

**Govor papeža Frančiška uslužbencem rimske rote  
ob priložnosti otvoritve sodnega leta 2020**

*Klementova dvorana*

sobota, 25. januar 2020

Gospod dekan, spoštovani sodniki zasliševalci, dragi oficiali rimske rote!

Vesel sem, da se ob začetku novega sodnega leta tega sodišča lahko srečam z vami. Še posebno se zahvaljujem Njegovi Ekscelenci dekanu za plemenite besede, ki mi jih je namenil, in za izrečene modre metodološke predloge.

Želel bi se vrniti h katezezi s splošne avdiencie, ki je bila v sredo, 13. novembra 2019, ter vam ponuditi v razmišljanje primarno vlogo zakoncev Akvile in Priske, ki sta model zakonskega življenja. Pri hoji za Jezusom mora Cerkev delovati skladno s tremi pogoji, ki so okrepljeni s strani samega Božjega Učitelja: popotništvo, pripravljenost in odločitev (prim. *Govor po molitvi Angel Gospodov*, 30. junij 2019). Cerkev je po svoji naravi v gibanju, ne ostaja nepremična znotraj svoje ograde; odprta je za najbolj prostrana obzorja. Cerkev je poslana, da evangelij ponese na ulice ter z njim doseže ljudi in obrobja življenja. Spominja nas na novozavezna zakonca Akvilo in Prisko.

Sveti Duh je želel ta občudovanja vreden zgled popotnih zakoncev postaviti ob apostola Pavla: skratka, tako v Apostolskih delih kot v Pavlovih opisih nista nikoli nepremična, vedno sta v nenehnem gibanju. In sprašujemo se, kako to, da ta model popotnih zakoncev v pastoralni Cerkvi več stoletij ni bil upodobljen kot model zakoncev evangelizatorjev. To bi potrebovale naše župnije, predvsem v urbanih predelih, kjer župnik in njegovi sodelavci nimajo nikoli dovolj časa in moči, da bi dosegli vse vernike, ki kljub temu, da se mnogi imajo za kristjane, ne pristopajo k zakramentom in skoraj ne poznajo Kristusa.

Zato po tolikih stoletjih preseneča moderna podoba teh svetih zakoncev, ki delujeta, da bi Kristusa vsi poznali: kot učitelja trpljenja, srčnega trpljenja za Gospoda in za evangelij; evangelizirata in to kažeta v konkretnih dejanjih bližine, bližine do najbolj potrebnih, v sprejemanju in v skrbi.

Na začetku prenove zakonskega postopka sem vztrajal pri dveh biserih: bližini in zastonjskosti. To se ne sme pozabiti. Sveti Pavel je v teh zakoncih našel način, kako biti blizu oddaljenim. Vzljubil ju je in živel z njima v Korintu več kot eno leto, saj sta bila kot zakonca učitelja zastonjskosti. Pogosto me skrbi, kakšna bo naša Božja sodba zaradi teh dveh stvari. Ko se presojam: sem svoje srce odprl za bližino ljudem? Ko se presojam: ali sem svoje srce odprl za zastonjskost ali pa so me prevzeli ekonomski interesi? Božja sodba bo tukaj zelo stroga.

Krščanski zakonci bi se od Akvile in Priske morali učiti, kako biti zaljubljen v Kristusa in kako biti blizu družinam, ki so pogosto brez vere, pa ne po svoji krivdi, ampak ker so zaradi pastorage elit, ki pozablja na ljudi, puščeni na obrobju naše pastorage.

Kako zelo si želim, da ta govor ne bi ostal samo besedna igra, ampak bi vznemiril pastirje, škofo in župnike, da bi kakor apostol Pavel začeli ljubiti zakonce, ki kot ponižni in dejavni misijonarji želijo doseči tiste trge in zgradbe naših velemest, kamor luč evangelija ne posije in ki jih Jezusov glas ne doseže. In da bi spodbudil krščanske zakonce, da bi pogumno prebujali ljudi iz njihovega spanca, kot sta to počela Akvila in Priska, ter da bi kot dejavni

kristjani imeli pogum iz otrplosti in sna prebuditi pastirje, ki so morda preveč zasidrani na enem mestu ali prevzeti od filozofije malega kroga popolnih. Gospod je namreč prišel iskat grešnike, in ne popolnih.

Sveti papež Pavel VI. je v okrožnici *Ecclesiam suam* zapisal: »Preden spregovorimo, je treba poslušati glas oziroma srce človeka; to razumeti, in če je le mogoče, to ponoviti, in kar je vredno, sprejeti« (št. 90). Poslušati človekovo srce.

Kot sem priporočal italijanskim škofom, gre za to, da se poslušajo čredo, se »postavi ob ljudi, se uči njihovega jezika, se pristopi k vsakemu z ljubeznijo, se stoji ob strani ljudem v dolgih trenutkih njihove samote, v njihovih nemirih in njihovih polomih« (Govor na generalni skupščini italijanske škofovske konference, 19. maj 2014).

Zavedati se moramo, da niso pastirji tisti, ki s svojim človeškim prizadevanjem, čeprav v dobri veri, izumljajo svete zakonce. Ti so delo Svetega Duha, ki je vedno pobudnik misijonstva; in so tudi navzoči v naših skupnostih. Na nas pastirjih je, da jih osvetlimo, jih naredimo vidne, da postanejo izviri nove sposobnosti za življenje krščanskega zakona, in jih tudi varujemo, da ne bi podlegli ideologijam. In ti pari, ki jih Duh nedvomno poživlja, morajo biti pripravljeni »izstopiti iz sebe, se odpreti za druge, živeti bližino kot nov življenjski slog, ki spreminja vsak medosebni odnos v izkušnjo bratstva« (Govor na Splošni avdienci, 16. oktober 2019). Razmislimo o pastoralni predzakonskega katehumenata in katehumenata po sklenitvi zakona. Ti pari bi morali to izvajati in premikati naprej.

Treba je biti pazljiv, da ne zapadejo v nevarnost partikularizma in se ne odločijo živeti za naprej izbrane skupine. Nasprotno: nujno se morajo »odpreti univerzalnosti odrešenja« (prav tam). Skratka, če smo Bogu hvaležni za prisotnost gibanj in združenj v Cerkvi, ki ne zanemarjajo oblikovanja krščanskih zakoncev, potem je treba odločno pritrditi, da je župnija cerkveno mesto za oznanjevanje in pričevanje, saj krščanski zakonci, vredni, da jih izpostavimo, na teh ozemljih že prebivajo in so lahko priče zakonske in družinske lepote ter ljubezni (prim. *Apostolska spodbuda Radost ljubezni*, tč. 126–130).

Zato je apostolsko delovanje župnije v Cerkvi osvetljeno s prisotnostjo zakoncev, kot sta jih opisala Pavel in Luka v Novi zavezi: nikoli v mirovanju, vedno v gibanju, seveda z otroki, kot jih je orisala ikonografija vzhodnih Cerkva. Zato naj se tudi danes pastirji dajo razsvetliti Svetemu Duhu, da se bo opazilo to zveličavno oznanilo zakoncev, ki so pogosto pripravljani, čeprav niso poklicani. Vendar obstajajo.

Povsod po svetu danes Cerkev potrebuje te zakonce v gibanju. Zato je najbolje, da izhajamo iz korenin Cerkve prvih štirih stoletij, in to iz katakomb, kot je to storil sveti papež Pavel VI., ko se je ob koncu koncila odpravil v Domicilne katakombe. V teh katakombah je sveti papež dejal: »Tukaj je krščanstvo pognalo svoje korenine v revščini, v izobčenju s strani oblasti, v trpljenju zaradi nepravilnega in krvavega preganjanja. Tukaj je bila Cerkvi odvzeta vsa človeška oblast; bila je revna, ponižna, pobožna, zatirana, bila je junaška. Tukaj je Sveti Duh, o katerem priča evangelij, doživel svojo temno, skoraj skrivnostno, a nepremagljivo potrditev, svoje neprimerljivo pričevanje, svoje mučeništvo« (prim. *Govor*, 12. september 1965).

Če ne kličemo Svetega Duha, potem ostane neznan in odsoten (prim. *Govor v Domu Sv. Marte*, 9. maj 2016) v naših delnih Cerkvah in smo brez moči, ker krščanske zakonce dela za dušo in podobo evangelizacije. Konkretno: živeti župnijo, kot »pravno – zveličavno« ozemlje, kot »dom med domovi« in družino družin (prim. *Govor v Albanu*, 21.

september 2019); Cerkev – torej župnija, uboga med ubogimi; veriga navdušenih parov in v veri zaljubljenih v Vstalega, sposobna nove revolucije nežne ljubezni, kot Akvila in Priska in nikoli sama sebi zadosti.

Lahko bi kdo mislil, da ta sveta zakonca Nove zaveze nista imela nikoli časa, da bi bila utrujena. Pravzaprav sta ju tako opisala Pavel in Luka, katerima sta bila skoraj nepogrešljiva spremljevalca, prav zato ker ju ni poklical Pavel, ampak ju je spodbudil Duh Jezusa. Prav v tem je utemeljeno apostolsko dostojanstvo krščanskih zakoncev. Sveti Duh je tisti, ki jih ustvarja. Pomislimo: ko misijonar prispe na neki kraj, je tam že Sveti Duh, ki ga pričakuje. Zagotovo nas bega dolga tišina, ki obkroža te svete podobe prve Cerkve.

Vabim in pozivam vse brate škofe in pastirje, da pokažejo na ta zakonca prve Cerkve, na Akvila in Prisko, kot na zvesta in svetla spremljevalca pastirjev takratnega časa, danes pa kot podporo in primer, kako lahko krščanski zakonci, mladi in stari, krščansko zakonsko zvezo naredijo vedno rodovitno s krščanskimi otroki. Prepričani moramo biti, in želel bi reči gotovi, da so podobni zakonci v Cerkvi Božji dar, vendar ne po naši zaslugi: ampak ker so sad delovanja Duha, ki Cerkve nikoli ne zapusti. Duh pa s strani pastirjev pričakuje gorečnost, da ne bi ugasnila luč, ki jo ti pari širijo na obrobjih sveta (prim. CS, tč. 4–10).

Zato dovolimo Duhu, da nas prenovi, da ne obupamo kot Cerkev redkih, da bi bili kot izolirani kvas, brez moči teh zakoncev iz Nove zaveze, da se razmnožimo v ponižnosti in ubogljivosti Duha. Duh, ki osvetljuje in lahko zveliča naša človeška dejanja in našo lastno revščino, lahko odreši vsa naša dejanja; in ohranja prepričanje, da Cerkev ne raste s prepričevanjem, ampak s privlačnostjo – pričevanje teh ljudi privlači –, in vedno zagotavlja pečat pričevanja.

Ne vemo, ali sta Akvila in Priska umrla kot mučenca, a sta zagotovo, vsaj duhovno, znamenje mučeništva za današnje zakonce – to pomeni priči, ki ju je mogoče prekvasiti v moko, prekvasiti v testo, kvas, ki umre, da postane testo (prim. *Razprava Evropske zveze združenj katoliških družin*, 1. junij 2017). Danes je to mogoče, kjerkoli.

Spoštovani sodniki rimske rote! Pomanjkanje vere ali puščava vere, ki ste jo že pred 20 leti v vaših sodbah navajali kot vzrok za ničnost zakona, daje meni kot tudi mojemu predhodniku Benediktu XVI. (prim. Govor *rimske rote*, 23. januar 2015 in 22. januar 2016; 22. januar 2012; prim. čl. 14, Postopkovne norme v motu proprio *Gospod Jezus, usmiljeni sodnik*) razlog, da podam resno in goreče povabilo vsem otrokom današnje Cerkve, da se vsi počutijo poklicane, da v prihodnost ponesejo lepoto krščanske družine.

Cerkev potrebuje *ubicumque terrarum* zakoncev, kot sta bila Akvila in Priska, ki lahko pričujejo in živijo iz krsta, ki »ni sestavljen iz ukazov in zahtev po poslušanju, ampak iz doslednosti in iz pričevanja – in zaradi tega: biti sopotnik na Gospodovi poti« (Govor v Domu Sv. Marte, 14. januar 2016).

Bogu se zahvaljujem, da tudi danes daje kristjanom poguma in luči, da se vrnejo k začetkom vere in ponovno odkrijejo ljubezen zakoncev Akvile in Priske, da bi ju lahko prepoznali v vsakem zakonu, ki se sklene v Jezusu Kristusu.